

Nr 226.

Av herr **Forslund m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

I proposition nr 125 framlägger Kungl. Maj:t för riksdagen förslag om provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Förslaget är det enda resultat av den företagna utredningen av de statsanställdas lönefråga, som från regeringens sida förelägges årets riksdag. Detta resultat måste beträffande de lägre grupperna av befattningshavare i statens tjänst betecknas såsom synnerligen »magert».

I propositionen lämnas en redogörelse för storleken av det extra dyrortstillägg, per år räknat, som skulle utgå för varje i löneplanen ingående löneklass. Vad som i detta avseende emellertid saknas för att giva en tillförlitlig bild av läget, det är det belopp som *utgöres* av den fastställda lönen, jämte dyrtidstillägg därå, i varje respektive löneklass. En sådan redogörelse visar nämligen huru det föreslagna extra dyrortstillägget verkar i praktiken, ävensom huru förslaget överensstämmer med den tidigare från regeringshåll uttalade uppfattningen, att man önskar i första rummet hjälpa »de sämst ställda». Enligt vanlig mänsklig uppfattning måste naturligtvis till begreppet »de sämst ställda» hänföras, framförallt familjeförsörjare i *de lägsta lönegraderna*. Kungl. Maj:ts förslag innebär emellertid att det högsta tillägget utgår på de i löneplanen ingående högsta löneklasserna, och att innehavare av de lägsta lönebeloppen också erhålla det lägsta beloppet av det nu föreslagna extra dyrortstillägget.

För att detta faktum skall klart framstå intages här nedan en tabell, utvisande för löner reglerade verk nu utgående avlöning å högsta dyrort, ort G, jämte dyrtidstillägg enligt gällande grunder för första kvartalet 1931, fränsett dyrtidstillägg för barn, samt den sålunda framräknade *bruttoavlöningen*, allt per månad. Vid sidan härå uppställles det av Kungl. Maj:t *per år räknat* föreslagna provisoriska dyrortstillägget utan dyrtidstillägg härå, som för närvarande skulle utgå med 12 procent, med bortfallande av uppkommande öretal vid månadsberäkningen.

Löneställning å ortsgroup G vid löneroglerade verk:

L ö n e k l a s s	Lön per månad	Dyrtidstillägg enligt första kvartalet 1931 gällande grunder 12 % pr månad	Summa bruttoavlönning per månad	Särskilt dyrtidstillägg enligt Kungl. Maj:ts förslag, per år
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1.....	158:—	18:—	176:—	66:—
2.....	171:—	20:—	191:—	72:—
3.....	184:—	22:—	206:—	78:—
4.....	197:—	23:—	220:—	84:—
5.....	210:—	25:—	235:—	90:—
6.....	223:—	26:—	249:—	96:—
7.....	236:—	28:—	264:—	102:—
8.....	249:—	29:—	278:—	108:—
9.....	262:—	31:—	293:—	114:—
10.....	275:—	33:—	308:—	120:—
11.....	290: 50	34:—	324: 50	126:—
12.....	306:—	36:—	342:—	132:—
13.....	324:—	38:—	362:—	138:—
14.....	342:—	41:—	383:—	144:—
15.....	362: 50	43:—	405: 50	150:—
16.....	383:—	45:—	428:—	156:—
17.....	411:—	49:—	460:—	162:—
18.....	442:—	53:—	495:—	174:—
19.....	473:—	56:—	529:—	186:—
20.....	504:—	60:—	564:—	198:—
21.....	535:—	64:—	599:—	210:—
22.....	568:—	68:—	636:—	216:—
23.....	601:—	72:—	673:—	222:—
24.....	639:—	76:—	715:—	228:—
25.....	677:—	81:—	758:—	234:—
26.....	715:—	85:—	800:—	240:—
27.....	755:—	90:—	845:—	240:—
28.....	795:—	95:—	890:—	240:—
29.....	835:—	96:—	931:—	240:—
30.....	875:—	96:—	971:—	240:—
31.....	915:—	96:—	1,011:—	240:—
32.....	955:—	96:—	1,051:—	240:—
33.....	995:—	96:—	1,091:—	240:—

Från bruttoavlönningen per månad skola frånräknas avgifter till egen samt till familjepensionering, som av verket fråndrages innan avlöningen utbetalas.

Det är självfallet att det av Kungl. Maj:t nu för riksdagen framlagda förslaget icke kan anses tillfredsställande. I motion I:156 och II:156 har yrkats en förhöjning för de lägre löneklasserna av *dyrtidstillägget*, med olika belopp för varje ortsgroup, vilket förslag sannolikt torde komma att företagas till behandling och avgöras i samband med Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition jämte i statsverkspropositionen angivna yrkande beträffande dyrtidstillägg för statens befattningshavare för budgetåret 1931/1932. Det i motionerna framförda yrkandet lyder i förevarande del:

»Utöver barntillägget och det procentuella dyrtidstillägget utgår ett tillägg enligt nedanstående grunder.

Tillägg till befattningshavare i reglerade verk.

Löneklass	Tilläggens belopp i kr. pr år						
	A-ort	B-ort	C-ort	D-ort	E-ort	F-ort	G-ort
1—8	180	192	204	216	240	264	288
9—10	144	156	168	180	204	228	252
11—12	108	120	132	144	168	192	216
13—14	84	96	108	120	144	168	192
15—16	72	84	96	108	132	156	180

Vi ansluta oss fortfarande till det i dessa motioner framställda yrkandet.

Enligt vad som i propositionen säges skulle det föreslagna provisoriska dyrortstillägget »utgå å orter, vilka vid socialstyrelsens ortsundersökning betecknats med indextal överstigande 1,290 och som med hänsyn härtill kunna sägas vara berättigade till högre placering än i ortsgrupp G. Hit äro att hänföra Stockholms stad (med undantag av Fagersjö, Södertörns villastad och Älvsjö) och förorterna Karlberg och Tomtebodan utanför Stockholm samt vidare Luleå stad (med undantag av Karlsvik, Karlshäll och Notviken) ävensom slutligen Kiruna municipal- och gruv-samhällen i Jukkasjärvi socken».

En lösning av frågan enligt i Kungl. Maj:ts proposition föreslagen uppdelning av orterna Stockholm och Luleå skulle medföra synnerligen orimliga resultat, åtminstone beträffande statens järnvägar. Sedan utanför Stockholm anlagts en större lokomotivstation jämte rangeringsbangård för personvagnar benämnd Hagalund övre, har en stor personal blivit formellt »stationerad» därstädes. En mycket stor del av denna personal är emellertid av lättförstådda skäl bosatt inom Stockholm. Av den relativt fåtaliga personal, som är stationerad vid Liljeholmens godsstation, vilken numera lyder under Älvsjö station, är också en del boende inom den egentliga staden. Av vad som i propositionen anföres, synes emellertid framgå att avsikten varit att denna personal ej skulle komma i åtnjutande av det provisoriska dyrortstillägget.

Det torde ej behöva mera utförligt utvecklas det berättigade uti att statsanställd personal, som med hänsyn till sin tjänstgöringsplats och sina tjänstgöringsförhållanden tvingas att bo inom huvudstaden, bör komma i åtnjutande av det provisoriska dyrortstillägg, som det anses påkallat att tilldela där stationerade statsanställda. Den saken borde kunna anses vara utan vidare klar. Men även beträffande vid Älvsjö station stationerade och där boende statstjänare synes det oformligt, att de fränkiljas från den stad, inom vilken de hava sin hemvist. Stockholms stads sydliga område inrymmer en mängd särskilda samhällen. Det måste därför vara orättvist, att vissa av dem skola på en sidoväg undantagas från att

räknas till den ortsgрупп, till vilken staden hör, och med vilken de förut varit likställda. I de vid statens järnvägar gällande bestämmelserna räknas sålunda till samma stationeringsort som Stockholm icke blott stationerna Älvsjö, Liljeholmen, Karlberg, Albano och Värtan, som tillhöra Stockholms stad, utan även de utanför staden belägna stationerna Tomtebodå, Hagalund och Ulriksdal. Inom detta område äro resp. befattningshavare vid statens järnvägar enligt gällande avlöningsreglemente skyldiga tjänstgöra utan att någon särskild ersättning i form av dagtraktamenten eller dylikt utgår vid sådana tillfällen då personalen tillfälligt beordras från en av ovannämnda stationer till en annan av desamma. Hela området måste alltså betraktas som en för den inom området placerade personalen gemensam stationeringsort. Det måste sålunda kunna anses vara i hög grad berättigat, att all den personal som är i bokföringshänseende eller eljest hemmahörande inom den nuvarande G-orten också beredes samma rätt till provisoriskt dyrortstillägg.

Liknande förhållanden som de här anförda kunna åberopas även beträffande de delar av Luleå stad, som enligt propositionen ifrågasättas att frångiljas från staden. De befattningshavare, i allmänhet tillhörande Notvikens huvudverkstad, vilka det här är fråga om, inköpa i allmänhet alla sina förnödenheter i Luleå, och ungefärligen hälften är — på grund av brist på bostäder å stationeringsorten — bosatt i Luleå, varför man kan säga, att deras levnadskostnader i allmänhet bestämmas av den dyrortsindex, som gäller för Luleå stad. Detta påpekades också för några år sedan, då det var fråga om att hänföra det inom Luleå stads område liggande Notviken i en lägre dyrortsklass. Då ovan nämnda motiv vid detta tillfälle framfördes, resulterade detta däruti, att det framförda förslaget i detta hänseende avvisades.

På grund av vad som anförts hemställes,

att riksdagen, i händelse av bifall till i proposition nr 125 föreslaget provisoriskt dyrortstillägg, måtte besluta, att detta dyrortstillägg må utgå till samtliga befattningshavare i statens tjänst, stationerade i, eller å ort eller station tillhörande Luleå stad och Stockholms stad, ävensom vid Karlberg, Tomtebodå, Hagalund, Hagalund övre och Ulriksdal.

Stockholm den 10 mars 1931.

Albert Forslund.

Henning Leo.

Karl A. Johanson.